

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 57

(Prot. Nr.56, 5.§)

2005.gada 26.oktobrī

Par lietas neierosināšanu

Par a/s „Air Baltic Corporation” 7.10.2005. iesniegumu

Konkurences padome 10.10.2005. saņēma a/s „Air Baltic Corporation” (turpmāk – Air Baltic) 7.10.2005. iesniegumu *Sūdzība par negodīgas konkurences apstākļiem* (turpmāk – Iesniegums). Iesniegumā norādīts, ka SIA „Jura Apgāds” 7.07.2005. izvietoja sev piederošā interneta portālā www.travellatvia.lv un laikrakstos „Diena” un „Neatkarīgā Rīta Avīze” reklāmu zem nosaukuma „GRIBAM LIDOT LĒTĀK!”.

Iesniedzējs norāda, ka šāda šajā reklāmā ietvertā informācija (turpmāk – Informācija) ir uzskatāma par maldinošu reklāmu saskaņā ar Reklāmas likuma 8.pantu:

- „Tikmēr Latvijas lielākā tūrisma kompānija „Novatours” saņēmusi Latvijas aviokompāniju „Air Baltic” un „L charter Airlines” vēstules, kurās tās paziņo, ka nevar veikt čārterreiskus otdienās no Rīgas uz Tunisiju” – jo Air Baltic nekad nav nosūtījusi „Novatours” vēstuli, kurā tā norādītu, ka tā nevar veikt čārterreiskus otdienās no Rīgas uz Tunisiju;
- „Tajā pašā laikā šobrīd „Air Baltic” un „L charter Airlines” nevar piedāvāt konkurētspējīgas cenas un pakalpojumus, kā arī izlidošanas datumus un laikus” – jo Air Baltic piedāvā un var piedāvāt konkurētspējīgas cenas, pakalpojumus, izlidošanas datumus un laikus;
- „Bet samaksāt par to nāksies man un arī vien tiem, kas gribēja aizlidot atpūtā uz siltajām zemēm, jo „L charter” un „airBaltic” lidojumi liek mums maksāt no 30 līdz 50 procentiem dārgāk, tātad būtībā „jāapcērpj” atvaļinājuma izdevumi un prieki” – jo reklāmā nav norādītas konkrētās valstis, bet tās nodēvētas par „siltajām zemēm”, kā arī nav norādītas aviokompānijas, salīdzinājumā ar kurām Air Baltic lidojumi ir dārgāki no 30 līdz 50 procentiem.

Iesniegumam ir pievienoti laikraksta „Diena” 2005.gada 7.jūlija numurā publicētie raksti, kas satur minēto Informāciju un iesniedzējs norādījis, ka identiska Informācija ir ievietota interneta adresē www.travellatvia.lv zem nosaukuma „GRIBAM LIDOT LĒTĀK!”.

Iesniegumā arī norādīts uz Air Baltic rīcību, veicot saraksti ar minētās reklāmas izplatīšanā iesaistītajām personām (laikraksts „Diena”, laikraksts „Neatkarīgā Rīta Avīze”,

SIA „Jura Apgāds”, SIA „Reklāmas līnija L un L”) un tās rezultātiem, kā arī pievienota minētā sarakste.

Air Baltic lūdz Konkurences padomi saskaņā ar Konkurences likuma 19.pantu izvērtēt, vai minētā reklāma ir kvalificējama kā Reklāmas likuma pārkāpums un ja šādam faktam ir apstiprinājums, piemērot sankcijas par Reklāmas likuma un Konkurences likuma pārkāpumiem. Iesniedzējs ir norādījis uz Reklāmas likuma 4.panta otrās daļas 6.punkta un 8.panta pārkāpumiem un Konkurences likuma 18.panta trešās daļas 1.punkta un 3.punkta pārkāpumiem.

Izvērtējot Iesniegumā norādīto informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

Air Baltic ir iebildusi par izplatīto Informāciju, kas ietverta rakstos, kuri izvietoti laikraksta „Diena” (arī laikraksta „Neatkarīgā Rīta Avīze”) atsevišķā sadaļā ar nosaukumu „GRIBAM LIDOT LĒTĀK!” un kas papildus apzīmēta kā „PRETMONOPOLA AKCIJA”, un identisku Informāciju, kas zem nosaukuma „Akcija GRIBAM LIDOT LĒTĀK!” izvietota interneta portālā www.travellatvia.lv. Kā šīs akcijas organizētājs (Informācijas ievietotājs laikrakstos un internetā), ievērojot sniegtās norādes un publiski pieejamo informāciju ([http://www.leta.lv/latvian/arhivs/arhiveitem.asp?ItemID={60678CBA-6D26-4241-9FB5-A3B0F67566F3}&Phase=Novatours;](http://www.leta.lv/latvian/arhivs/arhiveitem.asp?ItemID={60678CBA-6D26-4241-9FB5-A3B0F67566F3}&Phase=Novatours; http://terminal.bns.lv/archiveNewsBody.jsp) <http://terminal.bns.lv/archiveNewsBody.jsp>) identificēts interneta portāls www.travellatvia.lv.

Laikrakstā „Diena” (arī laikrakstā „Neatkarīgā Rīta Avīze”) iepriekš minētās sadaļas sākumā ir sniegta informācija par interneta portālu www.travellatvia.lv, tās uzsākto akciju „GRIBAM LIDOT LĒTĀK!” un dalības noteikumiem. Tālāk seko vēstules ar nosaukumu „Godīgu konkurenci, nevis aizdomīgu lobēšanu” teksts, kuru katrs interneta portāla www.travellatvia.lv apmeklētājs var parakstīt un pa elektronisko pastu nosūtīt Satiksmes ministrijas amatpersonām, kā arī identificētas minēto vēstuli jau parakstījušās (līdz 7.07.2005.) personas. Sadaļas vidusdaļā izvietots raksts ar nosaukumu „Ierēdņa darbības pretrunā ministra vārdiem” pirms kura norādīts „pirms piedalieties akcijā, lūdzu izlasiet šos rakstus”. Nobeigumā pēc izcelta teksta (apakšvirsraksta) „Aviopārvadājumu monopolsituācija valstī – kam tas ir izdevīgi?” seko divu e-pasta vēstuļu teksts un interneta portāla www.travellatvia.lv komentārs. Izvērtējot sadaļā ar nosaukumu GRIBAM LIDOT LĒTĀK! ietverto informāciju atsevišķi un kopumā, secināms, ka šajā sadaļā ir sniegta informācija, pausta attieksme, kā arī sniegts uzaicinājums paust attieksmi sakarā ar Satiksmes ministrijas amatpersonu rīcību, atsakot ārvalstu aviokompānijām (Tunisijas aviokompānijai „Karthago Airlines” un Lietuvas aviokompānijai „Lithuanian Airlines) atļauju veikt čārterreiskus no Rīgas.

Informācija par kuru iebildusi Air Baltic ir ietverta rakstā „Ierēdņa darbības pretrunā ministra vārdiem”, kur cita starpā sniegta arī Iesniegumā norādītā Informācija - „*Tikmēr Latvijas lielākā tūrisma kompānija „Novatours” saņēmusi Latvijas aviokompāniju „Air Baltic” un „Latcher Airlines” vēstules, kurās tās paziņo, ka nevar veikt čārterreiskus otrdienās no Rīgas uz Tunisiju” un „Tajā pašā laikā šobrīd „Air Baltic” un „Latcher Airlines” nevar piedāvāt konkurētspējīgas cenas un pakalpojumus, kā arī izlidošanas datumus un laikus”. Savukārt Iesniegumā norādītā Informācija - „Bet samaksāt par to nāksies man un arī vien tiem, kas gribēja aizlidot atpūtā uz siltajām zemēm, jo „Latcher” un „airBaltic” lidojumi liek mums maksāt no 30 līdz 50 procentiem dārgāk, tātad būtībā „jāapcērpj” atvaļinājuma izdevumi un prieki”, sniegta vienā no publicētajām e-pasta vēstulēm ar nosaukumu „Šleseram savu atvaļinājumu nedāvināšu!”, kas izvietota zem apakšvirsraksta „Aviopārvadājumu monopolsituācija valstī – kam tas ir izdevīgi?” un kuru parakstījis Juris Lejiņš.*

Minētā satura Informācija ietverta arī interneta portālā www.travellatvia.lv (www.travellatvia.lv/16/1/4/), kur zem nosaukuma „Akcija GRIBAM LIDOT LĒTĀK!” norādīts „Pirms piedalīties akcijā, lūdzu izlasiet šos rakstus” un ietvertas saites uz rakstiem, „Ierēdņa darbības pretrunā ministra vārdiem”, „Arnis Muižnieks apzināti darbojas pret „Novatours”” un „Aviopārvadājumu monopolsituācija valstī – kam tas ir izdevīgi?”, kuros sniegta jau iepriekš norādītā Informācija pret kuru iebildis Air Baltic. Pēc minētajām saitēm ir sniegta informācija par interneta portāla www.travellatvia.lv uzsākto akciju „GRIBAM LIDOT LĒTĀK!” un dalības noteikumiem, kam seko vēstules ar nosaukumu „Godīgu konkurenci, nevis aizdomīgu lobēšanu” teksts, kā arī to parakstījušo (nobalsojušo) personu saraksts.

Reklāmas likuma 1.pantā ir noteikts, ka „Reklāma ir ar saimniecisko vai profesionālo darbību saistīts jebkuras formas vai jebkura veida paziņojums vai pasākums, kura nolūks ir veicināt preču vai pakalpojumu (arī nekustāmā īpašuma, tiesību un saistību) popularitāti vai pieprasījumu pēc tiem”. Tātad, lai paziņojumu atzītu par reklāmu Reklāmas likuma izpratnē, tam jāatbilst šajā definīcijā noteiktajām pazīmēm. Tikai šādu paziņojumu izvērtēšanā ir piemērojami Reklāmas likuma noteikumi.

Ņemot vērā Iesniegumā, tam pievienotajā pielikumā (SIA „Jura Apgāds” 20.07.2005. un 15.09.2005. vēstules) un publiski pieejamo (ziņu aģentūras „LETA”, „BNS”) informāciju, secināms, ka interneta portālā www.travellatvia.lv un laikrakstos „Diena” un „Neatkarīgā Rīta Avīze” ietvertais raksts „Ierēdņa darbības pretrunā ministra vārdiem” un raksts ar nosaukumu „Arnis Muižnieks apzināti darbojas pret „Novatours”, kas izvietots interneta portālā www.travellatvia.lv, pēc sava satura ir identisks plašsaziņas līdzekļiem (ziņu aģentūrām „Leta”, „BNS”), t.sk. interneta portālam www.travellatvia.lv 23.05.2005. un 24.05.2005. nosūtītajām SIA „Novatours” atklātajām vēstulēm. Air Baltic norādītā Informācija [*„Tikmēr Latvijas lielākā tūrisma kompānija „Novatours” saņēmusi Latvijas aviokompāniju „Air Baltic” un „L charter Airlines” vēstules, kurās tās paziņo, ka nevar veikt čārterreiskus otrdienās no Rīgas uz Tunisiju” un „Tajā pašā laikā šobrīd „Air Baltic” un „L charter Airlines” nevar piedāvāt konkurētspējīgas cenas un pakalpojumus, kā arī izlidošanas datumus un laikus”*] ir minēto vēstuļu un līdz ar to rakstu sastāvdaļa. Konkrētajās vēstulēs [rakstos] nav sniegta informācija par interneta portālu www.travellatvia.lv, tā sniegtajiem pakalpojumiem, bet kā iepriekš konstatēts, sniegta informācija un pausta SIA „Novatours” attieksme sakarā ar Satiksmes ministrijas amatpersonu rīcību, atsakot ārvalstu aviokompānijām atļauju veikt čārterreiskus no Rīgas (skat. <http://www.leta.lv/latvian/arhivs/arhiveitem.asp?ItemID={9E97D255-838E-41BB-88F8-4A3C4BA61815}&Phase=Novatours;> <http://www.leta.lv/latvian/arhivs/arhiveitem.asp?ItemID={DDE7EF36-3ACD-4DAF-9BD8-2B4C9F780751}&Phase=Novatours;> <http://terminal.bns.lv/archiveNewsBody.jsp>). Savukārt Air Baltic norādītā Informācija [*„Bet samaksāt par to nāksies man un arī vien tiem, kas gribēja aizlidot atpūtā uz siltajām zemēm, jo „L charter” un „airBaltic” lidojumi liek mums maksāt no 30 līdz 50 procentiem dārgāk, tātad būtībā „jāapcērpj” atvaļinājuma izdevumi un prieki”*], ir sastāvdaļa interneta portāla www.travellatvia.lv saņemtajai e-pasta vēstulei, kuru parakstījis Juris Lejiņš un kas izvietota zem apakšvirsraksta „Aviopārvadājumu monopolsituācija valstī – kam tas ir izdevīgi” ar nosaukumu „Šleseram savu atvaļinājumu nedāvināšu!”. Šajā vēstulē pausts konkrētas personas viedoklis par Satiksmes ministrijas amatpersonu rīcību, atsakot ārvalstu aviokompānijām atļauju veikt čārterreiskus no Rīgas, nevis sniegta informācija par interneta portālu www.travellatvia.lv vai tā sniegtajiem pakalpojumiem.

Tādējādi Iesniegumā norādītā Informācija ir vienīgi sastāvdaļa interneta portālā www.travellatvia.lv un laikrakstos „Diena” un „Neatkarīgā Rīta Avīze” ietvertajiem rakstiem,

kuros sniegta informācija un pausta SIA „Novatours” attieksme un konkrētas personas viedoklis sakarā ar Satiksmes ministrijas amatpersonu rīcību, atsakot ārvalstu aviokompānijām atļauju veikt čārterreiskus no Rīgas.

Pie minētajiem apstākļiem atzīstams, ka interneta portālā www.travellatvia.lv un laikrakstos „Diena” un „Neatkarīgā Rīta Avīze” ietvertā Informācija, pret kuru iebildis Air Baltic, nav uzskatāma par reklāmu vai tās sastāvdaļu Reklāmas likuma 1.panta izpratnē un līdz ar to šādas informācijas izplatīšana nav izvērtējama saskaņā ar Reklāmas likuma tiesību normām. Jebkurš masu informācijas līdzeklī apmaksāts laukums un tajā sniegtā informācija nav uzskatāms par reklāmu Reklāmas likuma izpratnē. Kā konstatēts iepriekš, reklāma Reklāmas likuma izpratnē ir jebkāds ar saimniecisko vai profesionālo darbību saistīts paziņojums (arī pasākums), kas paredzēts tiešai vai netiešai preču vai pakalpojumu reklamēšanai ar nolūku veicināt preču vai pakalpojumu popularitāti vai pieprasījumu pēc tiem. Šajā gadījumā Iesniegumā norādītā Informācija šādas pazīmes nesatur.

Turklāt Konkurences padome ir atzinusi, ka saistībā ar normatīvo aktu prasībām iespējami neatbilstošas reklāmas uzraudzību Konkurences padomes kompetencē ir izskatīt vienīgi tās lietas par Reklāmas likuma iespējamiem pārkāpumiem, kur tirgus dalībnieka izplatītajā reklāmā tieši vai netieši ir izmantota norāde uz konkurentu un kas kaitē vai var kaitēt konkurentam, tādējādi nodrošinot Reklāmas likuma 2.panta 3.punktā noteikto mērķi - veicināt godīgu konkurenci. Kā personu, kas interneta portālā www.travellatvia.lv un laikrakstos „Diena” un „Neatkarīgā Rīta Avīze” izvietoja Informāciju, Air Baltic norādījusi SIA „Jura Apgāds” (interneta portāla www.travellatvia.lv īpašnieci), kas nav uzskatāma par Air Baltic konkurenti.

Ievērojot iepriekš konstatēto, nav pamats ierosināt lietu par Reklāmas likuma 4.panta otrās daļas 6.punkta un 8.panta iespējamiem pārkāpumiem uz Air Baltic iesnieguma pamata.

Air Baltic ir arī norādījusi, ka ar Iesniegumā minētajām darbībām vienlaikus ir noticis Konkurences likuma 18.panta trešās daļas 1.punkta un 3.punkta pārkāpums. Līdz ar to var secināt, ka Konkurences likuma 18.panta trešās daļas 1.punkta, t.i. „*cita tirgus dalībnieka (eksistējoša, savu darbību izbeiguša vai reorganizēta) likumīgi lietota nosaukuma, atšķirības zīmju un citu pazīmju izmantošana vai atdarināšana, ja tas var maldināt attiecībā uz tirgus dalībnieka identitāti*” iespējamais pārkāpums un Konkurences likuma 18.panta trešās daļas 3.punkta iespējamais pārkāpums, t.i. „*nepatiesas, nepilnīgas vai izkropļotas informācijas izplatīšana par citu tirgus dalībnieku vai tā dalībniekiem, kā arī par šā tirgus dalībnieka ražoto vai realizēto preču saimniecisko nozīmi, kvalitāti, izgatavošanas veidu, īpašībām, daudzumu, noderīgumu, cenām, to veidošanas un citiem noteikumiem, kas var šim tirgus dalībniekam nodarīt zaudējumus*” ir izpaudies kā Iesniegumā norādītā satura Informācijas izplatīšana interneta portālā www.travellatvia.lv un laikrakstos „Diena” un „Neatkarīgā Rīta Avīze” par Air Baltic. Iesniedzējs nav paskaidrojis, kādas personas darbībās minēto tiesību normu pārkāpums ir izpaudies. Tomēr, kā konstatēts iepriekš, Informāciju pret kuru iebildusi Air Baltic, izplatījusi SIA „Novatours” atklāto vēstuļu veidā to nosūtot ziņu aģentūrām („Leta”, „BNS”) un arī interneta portālam www.travellatvia.lv. Ziņu aģentūras minētās vēstules 23.05.2005. un 24.05.2005. publicēja savos interneta portālos preses relīzes formā, savukārt interneta portāls www.travellatvia.lv šīs vēstules līdz ar citu informāciju izvietoja interneta adresē www.travellatvia.lv/16/1/4/ un laikrakstos „Diena” un „Neatkarīgā Rīta Avīze”, akcijas „GRIBAM LIDOT LĒTĀK!” ietvaros. Papildus tam, Informāciju pret kuru iebildusi Air Baltic, izplatīja arī persona, kas parakstījusies kā Juris Lejiņš, nosūtot e-pasta vēstuli interneta portālam www.travellatvia.lv un kas tika publicēta minētajā portālā un laikrakstos „Diena” un „Neatkarīgā Rīta Avīze” līdz ar citu informāciju akcijas „GRIBAM LIDOT LĒTĀK!” ietvaros.

SIA „Novatours”, ziņu aģentūras „Leta” (SIA „Leta”) un „BNS” (SIA „BNS – Latvija”), kā arī SIA „Jura Apgāds”, kas ir interneta portāla www.travellatvia.lv īpašniece, nekonkurē ar Air Baltic un līdz ar to nav uzskatāmi par konkurentiem.

Ievērojot minēto, Iesnieguma novērtējumā ir ņemama vērā Konkurences padomes līdzšinējā prakse, izskatot iesniegumus par Konkurences likuma 18.pantā noteiktā negodīgas konkurences aizlieguma iespējamo pārkāpumu, ja darbības, kuras aizskar iesniedzēju, veicis tirgus dalībnieks, kas nekonkurē ar iesniedzēju, kā arī atbilstoša tiesu prakse.

Konkurences padome ir atzinusi (Konkurences padomes 10.01.2003. lēmums Nr.1; 04.07.2003. lēmums Nr.25; 15.11.2003. lēmums Nr.57), ka konkurence pastāv tikai starp konkrētā tirgus dalībniekiem. Atbilstoši Konkurences likuma 1.panta 7.punktam, par konkurentiem atzīstami “divi vai vairāki tirgus dalībnieki, kas konkurē”. Ievērojot Konkurences likuma 1.panta 4., 5., 6. un 7.punktos noteikto, Konkurences padomes kompetencē nav izskatīt visas lietas, kur citu personu tiesību iespējamā aizskārumā ir iesaistīti tirgus dalībnieki. Likumdevējs ir piešķīris Konkurences padomei tiesības izskatīt lietas par Konkurences likuma 18.panta iespējamiem pārkāpumiem tikai attiecībā uz konkurentiem.

Līdz ar to, ievērojot iepriekš konstatētos apstākļus, secināms, ka nav pamata izvērtēt Iesniegumā norādīto darbību atbilstību Konkurences likuma 18.panta trešās daļas 1. un 3.punkta noteikumiem.

Arī tiesa spriedumā (Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2002.gada 4.decembra spriedums lietā Nr.C30 212602) ir atzinusi, ka lai konstatētu, vai ar Konkurences padomes lēmumu ir aizskartas pieteicēja tiesības, jānoskaidro, vai lietas dalībnieki ir konkurenti – viena konkrētā tirgus dalībnieki un secinājusi, ka ņemot vērā, ka saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 6.punktu konkurence pastāv tikai starp konkrētā tirgus dalībniekiem, bet lietas dalībnieki savstarpēji nekonkurē, tādējādi pārkāpēja iespējami pieļautie Konkurences likuma pārkāpumi neaizskar pieteicēja tiesības un tiesiskās intereses Konkurences likuma izpratnē.

Saskaņā ar likuma “Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem” 16.panta trešo daļu, par masu informācijas līdzeklī (atbilstoši arī ziņu aģentūras interneta portālā) izplatīto materiālu saturu atbilstību likumā noteiktajām prasībām atbild konkrētā masu informācijas līdzekļa redaktors, kurš pēc sava tiesiskā statusa ir amatpersona, nevis tirgus dalībnieks. Tātad ziņu aģentūru („Leta”, „BNS”) galvenais redaktors nav uzskatāms par Konkurences likuma 1.panta 9.punkta subjektu, jo minētā likuma normas var tikt attiecinātas tikai uz kāda konkrētā tirgus dalībniekiem. Tiesa ir atzinusi par pareizu šādu vērtējumu, piemēram, Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2000.gada 7.novembra spriedums lietā Nr.2-2124/8 “Par SIA “Daugavpils televīzijas komunikācijas” 01.11.1999. iesniegumu.

Ņemot vērā minēto, un, pamatojoties uz Reklāmas likuma 1.pantu, 4.panta otrās daļas 6.punktu, 8.pantu, 13.panta pirmo daļu, Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 1.punktu, 18.panta trešās daļas 1.punktu un 3.punktu, 23.panta trešo daļu, Administratīvā procesa likuma 55.panta 1.punktu, Konkurences padome

nolēma:

1. Neierosināt lietu uz a/s „Air Baltic Corporation” 7.10.2005. iesnieguma pamata par Reklāmas likuma 4.panta otrās daļas 6.punkta un 8.panta iespējamiem pārkāpumiem.
2. Neierosināt lietu uz a/s „Air Baltic Corporation” 7.10.2005. iesnieguma pamata par Konkurences likuma 18.panta trešās daļas 1.punkta un 18.panta trešās daļas 3.punkta iespējamiem pārkāpumiem.

Konkurences padomes lēmumu saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētājs

P.Vilks